

Et åpent sinn er tomt for innhold.

HAUK

Det finnes en åpenbar begrensning i høyresidens menneskesyn.

Tetzschners tillit

Ali Esbati
KRON OG MYNT

«Konservative har tillit til menneskene», slo Michael Tetzschner fast i sin tale til Oslo Høyres årsmøte forrige fredag. Årsmøtet gjenvalgte ham som leder.

Det kan virke paradoksalt at Tetzschner kort tid før dette hadde foreslått endringer i sykelønnsordningen, basert på det stikk motsatte. Den tilliten som arbeidstakerne vises når de får full lønn ved sykdom, har tydeligvis skapt en «gjøkunge» i statsbudsjettet. Derfor må man ifølge Tetzschner kutte i ordningen.

I november kunne han fortelle at «sykelønnsutviklingen er helt ute av kontroll». Nå understreker han at «hvis vi fortsetter med en økning i uttak av sykelønn på 10–11 prosent i året, er det bare et tidsspørsmål før vi har bruk opp pengene». Som Manifest Analyse har påpekt i en rapport, var statens utgifter til sykepenger i 2008 noe lavere enn i begynnelsen av 90-tallet som andel av Fastlands-Norges BNP. Også med en kraftig økning i 2009 vil de være lavere enn i begynnelsen av 2000-tallet. Det kreves et avslappet forhold til språket for å kalle dette «helt ute av kontroll». Det er riktig at hvis noe øker i samme takt til evig tid, så kan det bli veldig stort. Med tilsvarende argumenter kan man si at hvis reduksjonen mellom 2003 og 2007 hadde fortsatt, så ville det bare være et tidsspørsmål før det ikke blir betalt ut noen sykepenger i det hele tatt.

Sykelønnsutgiftene følger sykefraværstatistikken. Den har gått opp og ned. Dagens oppgang forklares av en periode med svært lav arbeidsløshet, og mer strukturelt av at flere kvinner og flere eldre er i arbeid.

Tetzschner viser imidlertid ikke bare liten tillit til de sykemeldte, men også til fakta og forskningsresultater. Korttidsfraværet – som i den tetzschnerske verden ville være et tegn på lav arbeidsmoral – ligger ganske stabilt rundt en prosent. Den har ikke blitt påvirket nevneverdig av kraftig økt rett til egenmeldingsdager for mange lønnsstakere. Det er videre godt dokumentert at de bransjene der sykefraværet er høyest, som helse og omsorg, også har høyest sykenærver. Folk går på jobben selv om de er syke, noe som senere genererer langtidsfravær. Arbeidsmoralen der ser altså ut til å være nærmest for god.

Spesielt ironisk blir det når Tetzschner vil diskutere samfunnsøkonomien, ikke bare statsbudsjettet. I USA regner man med at sykenærver innebærer årlige tap på rundt 150 milliarder dollar for samfunnsøkonomien i sin helhet.

ILLUSTRASJON: KNUF LØVÅS KNUGUNN@ONLINE.NO

Kostnadene for mangelen på sosial forsikringsbeskyttelse betales på en annen måte. Med Tetzschners incitamentordninger ville sykenærversproblemet forsterkes. Men i Søndagsavisen på NRK avfeide han problemstillingen.

Slik presiseres betydningen av «tillit til menneskene». Den er strengt klassebundet. Til sitt eget sjikt har Tetzschner så sterk tillit at han holder deres klasseinstinkter og klassefordommer over økonomiske fakta.

Tetzschner blir opprørt over at «den

«Tetzschner oppfatter den solidariske omfordelingen som prinsipielt fremmed»

som i første rekke må være ansvarlig for egen helse, arbeidstakeren, blir holdt helt utenom regnestykket.» Her har altså Michael Tetzschner gått og valgt seg et liv som Michael Tetzschner, en velberget, frisk og verdiskapende leder for Oslo Høyre. Og så skal den som i stedet har valgt å være en 55-åring kvinne med en jobb som systematisk sliter ned kroppen, ikke måtte ta ansvaret for disse karaktersvake valgene! Det er forståelig at et system som muliggjør slik uforskammet opprører Tetzschner så mye at han på radioen begynner å snakke om Sovjetkommunismen.

Tetzschners gjøkungemetafor er merkelig i en saklig økonomisk analyse. Sykelønnsordningen bidrar jo til å holde norsk sysselsetting og produktivitet på rekordhøye nivåer i internasjonal sammenlikninger. Men Tetzschner oppfatter den solidariske omfordelingen som prinsipielt fremmed. Mennesker som han ikke klarer å identifisere seg med, «spiser opp» skattepenger, som han definitivt kan identifisere seg med.

I sykelønnsdebatten har det vært mye faktuelt og lite fakta. Det er viktig at de som forsvarer en god ordning får oversikt over disse faktaene – de taler til ordningens fordel. Den siste skansen i høyresidens standpunkt er imidlertid uinntakelig med fakta, for den er sammenstøpt med høyresidens klasseposisjon. Det kan være nyttig å huske på det i partssamtalene om IA-avtalen: Som mange andre velferdsordninger er sykelønnsordningen også opprettet som en beskyttelse mot denne evige nedadrettede moralismen.

Ali Esbati, økonomianalytiker i Manifest senter for samfunnsanalyse
esbati.ali@gmail.com

Økonomene Erik S. Reinert, Marianne Marthinsen, Ingvild Almås og Ali Esbati skriver onsdager i Klassekampen. Radikalt økonominettverk finner du på www.økonominettverket.no

PÅ TEPPE

Krydder

En leser frykter at den tiltakende tabloidiseringen av mediene nå også har nådd NRKs ærverdige Dagsnytt

Uten skam

18 – som melder at «Vegvesenet får pepper for salting».

Skal det virkelig være nødvendig å krydre nyhetene så voldsomt, spør den bekymrede leseren.

Vokser opp

«Northug juniorverdensmester», slår telegrambyrået fast i en overskrift.

Ja, da er han da i hvert fall endelig ferdig med barneskirenn.

Trenger hjelp

Telegrambyrået kan også melde at Tollvesenet «Fant veimaling i falske Viagra-piller».

Viser vei

Ja, det er vel ikke utenkelig at det kan være nødvendig med litt assistanse med retningen også.

Flatfyll

Dagens Næringslivs vinanmeldelser er alltid en kilde til glede i redaksjonen, som jobber hardt for å forfine sin gane.

Men vi må melde pass overfor anbefalingen i sist ukens anmeldelse av **Amarone della Valpolicella Classico Pegrandi 2005**.

Avisen er svært begeistret for vinen, og anbefaler: «**Drikk nå og i seks til åtte år framover**».

Vel er denne spalten svært innbringende arbeid, og det er ingenting å si på festgleden i redaksjonen, men akkurat det rådet er det nok både økonomisk og helsemessig umulig å følge for...